

EĞİTİM VE BİLİM BAKANLIĐI
EĞİTİMİ GELİŞTİRME BÜROSU

Lise eğitimi

I Sınıflar için

MÜZİK SANATI

Müfredatı (Öğretim Programı)

Üsküp, 2025 yılı

DERS PROGRAMINA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Dersin Adı	Müzik Sanatı
Dersin türü/kategorisi	Zorunlu
Sınıf	I (birinci)
Programda yer alan konular/alanlar	<ul style="list-style-type: none">• Zaman İçinde Müzik Sanatı• Uygulamada Müzik Teorisi• Müzik Performansı ve Yaratıcı İfade• Müzikal Kültürel Miras
Ders saatleri	Haftada 1 ders saati / Yılda 36 ders saati
Ekipman ve araçlar	<p>Standart ekipman ve yardımcılarının yanı sıra şunlarla da donatılmış özel sınıf (dolap):</p> <ul style="list-style-type: none">• Piyano/elektrikli piyano ve bando ve orkestralar için çeşitli enstrümanlar;• Basılı materyaller (notalar, kılavuzlar, dergiler, gazeteler, kitaplar, ansiklopediler ve diğer literatür);• İki boyutlu baskılar - yansıtılmamış (resimler, fotoğraflar, posterler, çizimler);• Ses ve video kayıtlarını yeniden üretme cihazları (TV - alıcı, İnternet erişimi ve müzik notasyonu uygulaması olan bilgisayar, kaliteli hoparlörler, LCD - projektör, akıllı tahta, CD ve DVD oynatıcı, hi-fi cihazı);• Mevcut cihazlarda yeniden üretilen ses taşıyıcılarındaki ses ve video kayıtları;• Eğitici dijital materyaller;• Etkileşimli tahta.

Ders verecek öğretmen nitelikleri	<p>Lise birinci sınıfta Müzik Sanatı (Müzik Dersi) öğretimini aşağıdaki koşullardan birini sağlayan kişiler yapabilir:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Müzik sanatı alanında öğretmenlik programı ya da müzik teorisi ve pedagojisi alanında lisans eğitimi tamamlamış, MRK'ya (Makedonya Yeterlilikler Çerçevesi) göre VII/1 veya VI-A seviyesinde diploma sahibi ve 240 AKTS kredisi olan kişiler; <p>veya</p> <ol style="list-style-type: none">2. Müzik sanatı alanında öğretmenlik dışı bir programdan mezun olan, MRK'ya göre VII/1 veya VI-A seviyesinde diploma sahibi ve 240 AKTS kredisi olan ancak ayrıca akredite bir yükseköğretim kurumundan pedagojik, psikolojik ve metodik formasyon eğitimi almış olan kişiler.
--	--

ÖĞRENME KAZANIMLARI

Konu 1: ZAMAN İÇİNDE MÜZİK SANATI

Toplam ders saati: 15

ÖĞRENME KAZANIMLARI:

Öğrenci şunları yapabilecektir:

1. Müzik dönemlerini ayırt eder, temel özelliklerini açıklar ve müzik dönemlerine ait önemli bestecileri listeler.
2. Dinlediği eserlerdeki müzik aletlerini ve topluluklarını ayırt eder ve kategorilere ayırır.
3. Tarih boyunca müzik sanatını yaratma, icra etme ve kabul etme sürecinde bestecilerin, icracıların ve dinleyicilerin rolünü birbirine bağlar.
4. Dinlediği eserlerdeki müzikal ifade araçlarını, polifoni ve majör-minör sistemini açıklar.
5. Müzik dönemlerine göre müzik formlarını tanırlar ve dinlediği eserlerin karakteriyle bağlantısını uygun müzik terminolojisini kullanarak açıklar.

İçerikler (ve kavramlar):

- **Müziğin insan ve toplum için önemi**
(müzik, müzikal ifade araçları, müzik zevki, müzik türleri, müzik kültürü)

- **İlkel toplulukta ve antik çağda müzik**
(senkretizm, müzik notasyonu, ton serisi, tetrakord, Pisagor okulu, aralık ve oranlar, antik Yunan trajedisi)

- **Orta Çağ ve Rönesans'ta Müzik**
(kutsal müzik: Gregoryen ilahiler, ayin, polifoni, organum, notasyon, Guido Aretino, solfej, doğu şarkıcılığı, John Cucuzel; laik müzik: trubadurlar; vokal polifoni, motet, madrigal, ballad, canzonetta, pavane)

Değerlendirme Standartları:

- Müziğin insanlar için önemini açıklar ve diğer sanatlar ve bilimlerle bağlantısına dair örnekler sunar;
- Müziğin insanlar ve toplum üzerindeki anlamını ve etkisini açıklar;
- Müzik terimleri ve müzikal ifade araçlarının kullanımı yoluyla müzik türlerini analiz eder.

- Müziğin nasıl ortaya çıktığını anlatır;
- İlkel toplulukların ayinlerinde senkretizmin tezahürlerine örnekler verir;
- Antik uygarlıklarda müzisyenlerin statüsünü anlatır;
- Antik çağda müzik notasyonunun, ton dizilerinin ve tetrakordların özelliklerini listeler;
- Pisagor okulunun müzik hakkındaki fikirlerini listeler;
- Antik Yunan trajedisinde koronun varlığını anlatır.

- Orta Çağ ve Rönesans müziğini karakteristik enstrümanların ve müzik formlarının varlığına göre tanırlar;
- Kutsal ve seküler müzik ve formları arasında ayırım yapar;
- Solmizasyonun ortaya çıkışını açıklar;

<p>ve galliard, Palestrina, Orlando di Lasso; müzik aletleri)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Müzikteki Rönesans ile diğer sanatlar arasında bağlantı kurar; • Rönesans'ta polifonik şarkı söylemenin ve müzik formlarının özelliklerini listeler.
<ul style="list-style-type: none"> • Müzikal Barok <p>(enstrümantal polifoni, hareketlilik, majör-minör sistem, armoni, akor, barok müzik aletleri, enstrümantal formlar: süit, concerto grosso, konser, prelüd, füg; vokal-enstrümantal formlar: opera, arya, resitatif, oratoryo, kantat, passion, koral; Floransalı Camerata, ilk operalar; Claudio Monteverdi, Johann Sebastian Bach, George Frideric Handel, Antonio Vivaldo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Barok müziğini karakteristik enstrümanların ve müzik formlarının varlığına göre tanır; • Operanın nasıl ortaya çıktığını açıklar; • Barok'taki majör-minör sisteminin, enstrümantal polifoninin ve müzik formlarının özelliklerini listeler; • Barok ustalarının vokal, enstrümantal ve vokal-enstrümantal besteleri arasında ayırım yapar.
<ul style="list-style-type: none"> • Yönlendirilmiş dinleme <p>(besteci, eser, icracı, icra grubu, ifade araçları)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dinlenen bestenin yazarını, başlığını ve icra grubunu tanır; • Dinlenen bestedeki müzikal ifade araçlarını listeler; • Bestenin icrasını analiz eder ve farklı icraları enstrüman türü ve sayısı, tempo, dinamik nüanslar, teknik hazırlık ve genel olarak ifade gücü temelinde değerlendirir; • Zaman içinde müzik sanatıyla ilgili müzikal örneklerin bir listesini oluşturur.
<p>**Önerilen besteler:</p> <p><i>Lasso – Matona mia cara</i> <i>Lasso – Eccho</i> <i>Palestrina - Missa Papae Marcelli'den Kyrie</i> <i>Monteverdi – Tercih edilen madrigaller</i> <i>Handel – "Rinaldo" operasından aria Lascia ch'io pianga</i> <i>Handel – Su Müziği (tercih edilen parçalar)</i> <i>Handel – "Messiah" oratoryosundan Alleluia</i> <i>Bach – Badineria</i> <i>Bach – C minör Prelüd ve Füg</i> <i>Bach – Brandenburg Konçertosu No. 3 (tercih edilen parçalar)</i> <i>Bach – Matthäuspassion/"St. Matthew Passion"dan Aria Erbarme dich</i> <i>Vivaldi – Mevsimler (tercih edilen)</i> <i>Batı ve Doğu kilise şarkıları, ortaçağ ve Rönesans dansları ve tercih edilen enstrümantal eserlere örnekler.</i></p> <p>* Öğretmen dinlemek için kendi bestelerini seçmekte özgürdür.</p>	

Etkinlik örnekleri:

- **Bireysel etkinlik:** Her öğrenci, işlenen tarihsel dönemlerdeki müziklerin özelliklerini karşılaştıran bir kompozisyon yazar. Öğrenciler yazdıkları kompozisyonları tüm sınıfa sunar.
- **Tartışma:** Öğrenciler önce belirtilen tarihsel dönemlere ait müzik eserlerini dinler. Ardından öğretmenin yönlendirdiği ve tüm öğrencilerin katıldığı bir tartışma ile dinlenen eserleri karşılaştırırlar. Bu süreçte, belirlenen benzerlik ve farklılıklarla ilgili sorulara yanıt verirler.
- **Araştırma etkinliği:** Öğrenciler küçük gruplara ya da çiftler halinde “Eski uygarlıklarda müziğin yazılı kaydında kullanılan işaretler” konusunu araştırır ve bir sunum hazırlar. Hazırladıkları sunumları tüm sınıfa sunarlar.
- Bilgi yarışması (Quiz):** Öğretmen, işlenen tarihsel dönemlerdeki müziklerin özellikleriyle ilgili, yalnızca bir cevabı doğru olan çoktan seçmeli sorulardan oluşan bir bilgi yarışması hazırlar. Her öğrenci bilgisayar ya da cep telefonu kullanarak soruları bireysel olarak yanıtlar. Başarı kriteri olarak doğru cevaplar ve soruların çözüm süresi dikkate alınır, buna göre öğrenciler başarı sıralamasına alınır.
- Estetik değerlendirme:** Öğrenciler, dinledikleri tarihsel dönemlere ait eserlerin ve bu eserlerin icralarının özelliklerini tanımlar, karşılaştırır ve estetik değerlendirmesini yapar.

Konu 2: PRATİK ARACILIĞIYLA MÜZİK TEORİSİ

Toplam ders saati: 7

ÖĞRENME KAZANIMLARI:

Öğrenci şunları yapabilecektir:

1. İfade edici unsurları (bir işarete kadar görsel ve işitsel gamlar ve unsurları) açıklayarak ses örneklerinin özelliklerini ayırt eder, karşılaştırır ve analiz eder ve bunları monofonik ve iki parçalı şarkılar söyleyerek/çalarak ve müzik notasyonu kullanarak egzersizler yaparak kullanır.
2. İşitsel olanı ayırt eder ve farklı ritimler ve müzik ölçülerine sahip (2/4, 3/4, 4/4, 5/8, 7/8, 9/8) bilindik müzik örnekleri eşliğinde eşit ve eşit olmayan zaman imzalarını uygular.
3. Öğrenilen müzik ifade edici unsurları (anahtarlar, tüm unsurlara sahip gamlar, aralıklar ve zaman imzası türleri) uygulayarak müzik notasyonu uygulamalarını kullanır.

Önemli not: Bu konunun içeriğinin en temel düzeyde, pratik etkinlikler yoluyla kavranması amaçlanmıştır. Öğrencilerin müzik teorisinin temel bilgisini edinmeleri ve yalnızca ilgili eğitim yılı için müfredatın diğer konularının hizmetinde olmaları önemlidir.

İçerikler (ve kavramlar):**Değerlendirme Standartları:**

<ul style="list-style-type: none"> • Gamlar ve aralıklar (ton sistemi, oktav, tiz anahtarı, bas anahtarı, yükselen, alçalan, çözülen, yarım adım, tam adım, bir buçuk adım, tetrakord, ayak, C-dur, a-moll, G-dur, e-moll, F-dur, d-moll, majör gam, minör gamın doğal, armonik ve melodik formu, paralel gamlar; birincil, ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci, oktav) 	<ul style="list-style-type: none"> • Majör ve minör gamları bir işarete kadar listeler ve bunların bileşen öğelerinin anlamını açıklar (yarım adım, tam adım, bir buçuk adım, ayak, tetrakord, yükselen, alçalan, çözülen); • Aralıkları listeler ve tonlar arasındaki uygun mesafeyi belirtir; • Müzik notasyonunda aralıkları görsel olarak tanır; • Paralel bir minör gam elde etmek için adımları izleyerek majör ve minör gamlar oluşturur; • Tonları ve gamları yazarken ve tanırken tiz ve bas anahtarlarını kullanır; • Basit müzik örneklerinde farklı gamları tanır; • Farklı aralıklar kullanarak tiz ve bas anahtarlarında basit müzik örnekleri oluşturur ve icra eder.
<ul style="list-style-type: none"> • Ritim, ölçü ve zaman imzası (not değerleri, eşit ölçüler: zaman biriminin iki bölümlü, üç bölümlü ve dört bölümlü ölçüler; eşit olmayan ölçüler: sekizlik bir ölçü birimine sahip ölçüler) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nota değer bölümünün piramidini açıklar; • Eşit ve eşit olmayan ölçüler arasında ayırım yapar; • Farklı ölçü türleri ve nota değerleriyle ritmik egzersizler gerçekleştirir; • Farklı ölçü türleri ve nota değerleriyle ritmik egzersizler oluşturur.
<ul style="list-style-type: none"> • Müzik notaları yazma uygulamaları 	<ul style="list-style-type: none"> • Bir müzik notasyonu uygulamasında farklı müzik ölçüleriyle bir notaya kadar olan tuşlarda tiz ve bas anahtarı notasyonunu uygular; • Bir müzik notasyonu uygulamasında melodik ve armonik aralıkların notalarını yazar; • Bir müzik notasyonu uygulamasında kısa müzik ifadeleri oluşturur.
<p>Etkinlik Örnekleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bireysel ve/veya grup etkinliği: Öğrenciler, basit bir melodiyi kulaktan ve nota yazısına göre, eşlikli ya da eşiksiz olarak (bireysel ya da karşılıklı) söylerler. • Uygulamalı etkinlik: Öğrenciler, bireysel olarak ya da küçük gruplar/ikili gruplar halinde, klavye (synthesizer veya mevcut diğer tuşlu çalgılar) üzerinde diziler (skalalar) ve aralıklar inşa eder, ardından aralıklar içeren kısa müziksel ifadeleri kulaktan çalarlar. • Bilgi yarışması (quiz): Öğretmen, diziler, aralıklar ve ritimle ilgili öğrenilen kavramlar üzerine çoktan seçmeli (yalnızca bir doğru cevabı olan) sorulardan oluşan bir quiz hazırlar. Öğrenciler, bilgisayar veya cep telefonu kullanarak uygulama üzerinden soruları bireysel olarak cevaplarlar. Başarı ölçütü olarak doğru cevap ve her soruyu çözme süresi dikkate alınır; öğrenciler bu ölçütlere göre başarı sıralamasına tabi tutulur. • Yarışma: Öğrenciler gruplara ayrılır; farklı ölçülerde (metroritmik çeşitlilik) ve farklı dizilerde (transpozisyon) basit müzik örneklerini notaya alır ve icra ederler. Bu etkinlikler beş çizgili müzik defterine yapılabileceği gibi nota yazma uygulamalarıyla da gerçekleştirilebilir. 	

Estetik değerlendirme: Öğrenciler, farklı tür ve tarihsel dönemlerden müzik eserlerini dinler, melodinin kapsamını ve akışını, ritmik özellikleri tanımlar, temel düzeyde polifonik ve armonik özellikleri fark eder ve estetik değerlendirmelerde bulunurlar.

Konu 3: MÜZİKAL PERFORMANS VE YARATICI İFADE

Toplam ders saati: 7

ÖĞRENME KAZANIMLARI:

Öğrenci şunları yapabilecektir:

1. Tür, karakter, içerik ve düzey bakımından farklı müzik eserlerinden şarkıları, alıştırma ve örnekleri, solo veya grup halinde, üniform ve polifonik olarak, kulaktan ve notayla söyler/çalar.
2. Solo, grup ve/veya kolektif vokal/enstrümantal performansta şarkı söyler/çalar.
3. ICT ve AI yardımıyla kısa müzik parçaları, dijital ve diğer projeler üreterek kendini yaratıcı bir şekilde ifade eder.

İçerikler (ve kavramlar):

• **Vokal yorumlama ve enstrüman çalma**
(vokal yorumlama, solo, grup ve kolektif vokal/enstrümantal performans, koro, orkestra, grup, sanat şarkısı, pop şarkısı, rock şarkısı, halk şarkısı)

• **Senkretizm - müzik ve diğer sanatlar**
(fragman, sekans, koreografi, senografi, dramatisasyon)

Değerlendirme Standartları:

- Farklı tür, stil, karakter ve içerikteki şarkıların/egzersizlerin solo veya grup performansında kulak ve müzik notasyonu ile doğru şarkı söyleme/çalma tekniğini gösterir;
- Farklı tür, stil, karakter ve içerikteki şarkıları/egzersizleri söylerken/çalarken yorumlama ve ifade unsurlarını uygular;
- Klavye aralıklarını kullanarak şarkılar/egzersizler için basit müzik eşliği yaratır.

- ICT ve AI kullanarak müzik parçalarının seçimi yoluyla performanslar, dramatisasyonlar ve etkinlikler için bir müzik parçası kavramsallaştırır;
- ICT kullanarak belirli bir drama/film/belgesel kesiti için uygun müzik örneklerini seçer;
- Farklı türlerden şarkılardan oluşan bir müzik oyunu (koreografi, senografi, şarkı söyleme, çalma, dramatisasyon) yaratır.

Etkinlik Örnekleri:

Bireysel ve/veya grup etkinliği: Öğrenciler, solo veya grup hâlinde, tek sesli veya çok sesli olarak, farklı tür, karakter ve içerikteki şarkıları söyler veya müzik örneklerini çalarlar.

Araştırma etkinliği: Öğrenciler, küçük gruplara/ikili ekiplere ayrılarak yerel çevredeki senkretik karaktere sahip kültür-sanat etkinliklerini (müzik,

dans, drama, görsel sanatlar, edebiyat, resim sanatı, video, dijital medya) araştırırlar. Ardından, her grup/ekip araştırma sonuçlarını sunar ve yerel çevrede ilgi görebilecek senkretik bir etkinlik tasarlar.

Yaratıcı etkinlik: Öğrenciler, gruplar hâlinde, BİT (Bilgi ve İletişim Teknolojileri) ve YZ (Yapay Zekâ) kullanarak kısa müzik parçaları besteler ve/veya farklı türlerdeki şarkılar için müzikli bir oyun (koreografi, şarkı söyleme, enstrüman çalma, dramatisasyon) tasarlarlar. Ürettikleri çalışmalarını sınıf arkadaşlarına sunarlar.

Yarışma: Öğrenciler, bireysel olarak ya da koro, orkestra ve grup/band şeklinde vokal, enstrümantal ve vokal-enstrümantal performanslarla yarışır. Önceden belirlenen ölçütlere göre en yüksek puanı alan öğrenciler öne çıkar.

Estetik değerlendirme: Öğrenciler, hem kendi müzik performansları ve senkretik çalışmaları hem de diğer öğrencilerin müzik performansları ve senkretik çalışmalarına dair, öğrenilen anlatım araçlarına dayanarak gerekçeli görüşlerini ifade ederler.

Konu 4: MÜZİKAL KÜLTÜREL MİRAS

Toplam ders saati: 7

ÖĞRENME KAZANIMLARI:

Öğrenci şunları yapabilecektir:

1. Halk geleneğindeki şarkıları, dansları, dansları ve enstrümanları kategorilere ayırır;
2. Halk şarkılarını söylemenin farklı yollarını, halk danslarındaki ifade araçlarını ve halk enstrümanlarının görünüm ve sese göre sınıflandırılmasını açıklar;
3. Kültürel/müzikal mirası koruma ve sürdürmenin önemini ve yollarını açıklar;
4. Halk geleneğinden şarkı, dans ve dans örneklerini söyler/çalar, müzikal ifade öğelerini uygular.

İçerikler (ve kavramlar):

- **Makedonya halk geleneğinde ve Makedonya'da yaşayan halkların geleneğinde şarkı**
(geleneksel şarkı - gırtlak şarkısı; tek sesli şarkı;
İki sesli şarkı: bordun/glasoechko/ukano şarkısı; daha

Değerlendirme Standartları:

- Rustik şarkı söylemeyi tanır;
- Şarkı gruplarında üçlü veya beşli olarak şarkı söylemenin aksine bordun şarkı söyleme tarzını açıklar;
- Bordun şarkı söylemeyi Makedon halk geleneğindeki ve Makedonya Cumhuriyeti'nde yaşayan halkların geleneğindeki diğer şarkı söyleme türlerinden

<p>yüksek üçüncü veya beşinci ile iki sesli şarkı; üç sesli şarkı; süslemeler; sınıflandırma: takvim şarkıları ve takvim dışı şarkılar/amaca göre - kilise şarkıları, masa şarkıları, dans şarkıları)</p>	<p>ayırır; • Rustik şarkı söylemede bordun iki bölümlü şarkı söylemeyi kullanır; • Halk şarkılarının icrasında farklı tavırları (bordun, süslemeler, gırtlak şarkısı) belirler; • Halk şarkılarını takvim ve takvim dışı bölünmeye (ritüel ve kilise/masa/orovodni) göre uygun bir şekilde söyler.</p>
<p>• Halk geleneğinde danslar ve danslar (halk müziği, dans, dans, zıplama, adım atma, dönme, figürler, enstrümantal eşlik)</p>	<p>• Geleneksel halk müziğini, müzikal, metinsel, performans ve sosyal özellikleri birbirine bağlayarak yeni yaratılmış yazar halk müziğinden ayırır; • Makedonya halk danslarını ve danslarını, ülkemizde yaşayan diğer halklardan kaynaklanan dansları ve dansları, özelliklerine ve ifade unsurlarına göre tanırlar ve karşılaştırır; • Danslarda ve danslarda performans tarzını (atlamalar, adımlar, dönüşler, figürler) ve ülkemizde yaşayan halkların enstrümantal eşliğinin kompozisyonunu açıklar; • Farklı dans ve dans türlerini biçim, amaç, yer ve çalma biçimine göre ayırt eder; • Sınıfta öğretilen dans ve danslardan adımları gösterir.</p>
<p>• Halk geleneğindeki enstrümanlar (görünüm ve sese göre bölüm: telli çalgılar, üflemlerli çalgılar, vurmali çalgılar; kökene göre bölüm: köy/halk ve şehir/fabrika enstrümanları)</p>	<p>• Halk çalgıları gruplarını listeler; • Halk çalgılarını görünüm ve seslerine göre tanırlar; • Halk çalgılarının, Makedonya halkının ve ülkemizde yaşayan diğer halkların folklorunda bulunma nedenlerini, özelliklerine ve ifade öğelerine göre belirler ve analiz eder; • Köy/halk ve şehir/fabrika çalgılarına ve bunların bulunduğu bestelere örnekler verir.</p>
<p>• Halk müziği geleneğinin korunması ve sürdürülmesi (gelenek, müzik mirası, koruma, yeniden inşa, ses arşivi)</p>	<p>• Gelenek ve müzik mirasının önemini ve korunmasını açıklar; • Halk müziği geleneğini koruma yollarını sıralar; • Halk müziği geleneğini koruma ve sürdürme biçimlerini ve yollarını tanımlar ve bunların avantajlarını ve dezavantajlarını açıklar; • BİT kullanarak halk müziği geleneği hakkında görsel ve işitsel materyaller üretir.</p>

**Halk şarkıları ve dansları için önerilen görsel-işitsel örnekler:*

- Çok sesli (Glasoečko) şarkı söyleme – Aşağı Polog bölgesi <https://www.youtube.com/watch?v=UE19DePM4sc>
- "Son solnila carica mi", Trio Gavrovci <https://www.youtube.com/watch?v=oKEDZOVvT1k>
- Geleneksel şarkılar – Doğu Makedonya, "Lele Nedo, bela Nedo", Paskalya şarkısı, Grup "Gajda", İnjevo https://youtu.be/iJKiLN_JRdA
- "Mori çupi Kosturçanki", yortu şarkısı, Grup "Kosturçanki" – Ege Makedonyası <https://youtu.be/Tq8X0AkRADM>
- "Kopačka" – Dramçe köyü, Piyanets bölgesi <https://youtu.be/YbwSKmvMSjA>
- "Şetnala se Jana" <https://youtu.be/faXNJNAwwYc>
- "Potrçulka", "Payduška" – Ovçe Polye bölgesi https://youtu.be/nGA54aH_s
- "Nevestinsko", Mijaçlar – Küçük Reka bölgesi https://youtu.be/fdYWQawg_hg
- "Teşkoto", Mijaçlar – Küçük Reka bölgesi <https://youtu.be/SpEjTRGJEde>
- "Bukite", Ege Makedonyası, Voden bölgesi <https://www.youtube.com/watch?v=Vow9rVlbpwA>
- "Posednica", Ege Makedonyası <https://youtu.be/LPaWlAl5aPA>
- Kadınlara özgü haç dansı – Skopska Crna Gora bölgesi <https://youtu.be/B1ddqKbbS8U>
- "Kituşe Mituşearo", "Sitna Lisa" – Skopska Crna Gora; "Potrçano oro" – Skopska Blatija <https://youtu.be/QFSMvTb0w3k>
- "Baba Gjurgja", Skopska Blatija dansı <https://youtu.be/m01TnJAm3VQ>
- Sırp ve Boşnak şarkı ve dansları <https://youtu.be/GzcHf9hGmZl>
- Sırbistan'dan "Kolo" oyunları <https://youtu.be/2IIDM1V5fh0>
- "Romano oro"/"Çingene oyunu" <https://youtu.be/jChCTnFlaCk>
- "Yeni Yol"/"Yeni Yol" (Türkçe/Makedonca) https://youtu.be/SgtDu7_zFKM
- "Vallja e Shotës"/"Shota dansı" – Arnavut folkloru <https://youtu.be/ZgHtqlNRho8>
- "Hasan Aga"/"Hasan Ağa" (Boşnak/Türk ortak folkloru) <https://youtu.be/FYSi7VUsRps>
- Ulah dansları (Vlahski igri) <https://www.youtube.com/watch?v=MUH0zMxrhZs>

Önerilen Halk Enstrümanları İçin Besteler:

- "Tambura" (tambura icrası) https://www.youtube.com/watch?v=Xrb61C_SDDA
- "Teşkoto oro", Zurna ve davul ile – Tanec <https://www.youtube.com/watch?v=53rP5gH1YVM>
- "Tri godini stana", icra: Çalgii Merak – kanun ve ud <https://www.youtube.com/watch?v=zvlkSCQqUXw>
- "Marie mlada nevesta", icra: Çalgii Merak https://www.youtube.com/watch?v=trz_zFb5VN4
- "Staro çalgisko oro", icra: Çalgii Merak <https://www.youtube.com/watch?v=UncbrHqiy3E>
- "Tren", icra: Bora Dugić – kaval <https://www.youtube.com/watch?v=IOj1rmX6nDk>
- Sırp halk çalgıları tanıtımı <https://www.youtube.com/watch?v=JYKLSdvp6ag>
- "Darbuka Performansı", icra: Burhan Öçal <https://www.youtube.com/watch?v=6z1wE1rFL-s>
- "Enstrümental Melodi", Çiftelli, Şarkıye, Kaval, Ney, Def tanıtımı https://www.youtube.com/watch?v=yDjSD6j_Mjo

Folklorun Diğer Müzik Tür ve Tarzlarında Temsili:

- "Yovano, Yovanke", icra: Vlatko Stefanovski <https://www.youtube.com/watch?v=WU4svQMMyhKMw>
- "Gradel Iliya Manastir", icra: Tavityan kardeşler ve S. Çetkoviç <https://www.youtube.com/watch?v=sCO6NrDMuwY>
- "Ya izlezi Gyurgyo" – Next Time grubu https://www.youtube.com/watch?v=12pu3mmZD_A
- "Uçi me mayko karay me", icra: Leb i Sol <https://www.youtube.com/watch?v=82XqgaktIjs>
- "Oy devoyçe", icra: T. Proeski & Grup Synthesis <https://www.youtube.com/watch?v=z6yAnPOjnGc>
- "Ballkaneze"/"Balkan Ezgisi", icra: E. Zari https://www.youtube.com/watch?v=v7U4I_szuH8
- "Moliendo Cafe", icra: Fanfare Ciocaria <https://www.youtube.com/watch?v=QiHmiZQNGL4>
- "Zaspo Yanko", icra: M. Caçiç <https://youtu.be/hCibgrsZeBI>
- "Meseçina", icra: TRAG https://www.youtube.com/watch?v=XoMGYa_vRhs
- "Kafu mi draga ispeci", icra: Amira Medunyanin & Ante Gelo (Libra yaylı çalgılar dördlüsü eşliğinde) <https://youtu.be/0HU1x3Qfgys>
- "Ma fakut muma frumose", icra: B. Krstiç <https://youtu.be/PGOWW4nLfi4>
- "Gesi Bağlarında Dolanıyorum", icra: Burçin <https://www.youtube.com/watch?v=-FKfViS6A>

Etkinlik örnekleri:

- **Bireysel etkinlik:** Her öğrenci, kendi müzik geleneklerindeki halk şarkıları, dansları ve halk müzik aletlerinin özellikleri ve Makedonya Cumhuriyeti'nin farklı etnik topluluklarının müzik gelenekleriyle birleştirici unsurları hakkında bağımsız olarak bir deneme yazar. Denemeleri sınıf arkadaşlarına sunarlar.
- **Tartışma:** Öğrenciler, ülkemizdeki müzik kültürel mirasını internet üzerinden araştırır ve ardından öğretmenin liderliğinde ve herkesin katıldığı müzik kültürel mirasının önemi ve korunma yolları hakkında bir tartışma geliştirirler. Sonunda bir sonuca varırlar.
- **Araştırma etkinliği:** Küçük gruplara ayrılan öğrenciler, kültürel/müzik mirasının korunması ve sürdürülmesi için çeşitli dijital arşivler aracılığıyla yerel müzik geleneğinden ve bölgeden halk şarkıları/dansları ve dansları/halk müzik aletlerini araştırırlar. Özelliklerini karşılaştırır ve farklılıklarını ve benzerliklerini belirlerler. Araştırma sonucunda, BT ve Yapay Zeka kullanarak video ve ses materyalleri hazırlar ve bunları sınıf arkadaşlarına sunarlar.
- **Yarışma:** Öğrenciler, öğrencilerin bireysel yeteneklerine göre halk şarkıları, dansları ve enstrüman performanslarında yarışırırlar. Önceden belirlenen kriterlere göre en iyi performanslar öne çıkarılır..
- **Öneri:** İlköğretimden ortaöğretime kadar dinlenen teorik bilgi ve eserleri birbirine bağlamak ve kalıcı olarak ezberlemek için, ilköğretimin üçüncü eğitim dönemi için tasarlanmış müzik dinlemek için bestelerin seçildiği liste ekinin lise eğitiminde Müzik Sanatları eğitiminin ilk yılında kaynak olarak kullanılması önerilir.

KAPSAYICILIK, TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ / DUYARLILIĞI VE KÜLTÜRLERARASI YAKLAŞIM

Lisedeki öğretmenler, tüm öğrencilerin öğretim faaliyetlerine aktif katılımını sağlayarak kapsayıcılığı teşvik eder. Bireyselleştirme, farklılaştırma, ekip çalışması ve akran desteği gibi yaklaşımları kullanarak, çalışma yöntemlerini öğrencilerin farklı bilişsel ve duygusal ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde uyarlarlar. Engelli öğrencilerle çalışırken, öğretmenler uyarlanmış öğrenme çıktıları ve değerlendirme standartlarını içeren bireysel eğitim planları uygular ve eğitim asistanları, arabulucular, gönüllü eğitimciler ve kaynak merkezlerinden profesyonellerden ek destek sağlar.

Öğrencilerin, özellikle de savunmasız gruplardan gelenlerin ilerlemesinin düzenli olarak izlenmesi esastır. Öğretmenler, potansiyel zorlukları zamanında belirler ve bunların üstesinden gelmek için rehberlik sağlarken, öğrenme sonuçlarına ulaşmak için destekleyici bir ortam yaratır. Bu yaklaşım yalnızca akademik başarıyı teşvik etmekle kalmaz, aynı zamanda öğrencilerin öz güvenini ve aidiyet duygusunu da oluşturur.

Toplumsal cinsiyet eşitliğini desteklemek adına, öğretmenler etkinliklerin düzenlenmesi sırasında kalıplaşmış cinsiyet rollerinin yeniden üretilmemesine dikkat ederler. Grup çalışmaları oluşturulurken ya da görevler dağıtılırken kız ve erkek öğrenciler arasında denge gözetilir. Kullanılan örnekler, metinler ve görseller yoluyla toplumsal cinsiyet duyarlılığı desteklenir ve öğrencilerin cinsiyet kalıplarını aşmaları teşvik edilir. Öğretim süreci, toplumsal cinsiyet eşitliği ile etnik/kültürel duyarlılığın tüm etkinliklere doğal bir şekilde entegre edilmesini hedefleyecek biçimde tasarlanır. Bu özellikle, kültürlerarası anlayış ve etnikler arası bütünleşmeyi teşvik eden materyal ve içeriklerin mümkün olan her yerde kullanılmasında kendini gösterir.

Öğrenciler, farklı kültürel bakış açılarıyla tanıştırılır; bu süreç, her türlü durumda farklılıklara saygı duymayı teşvik eden etkinlikler aracılığıyla gerçekleştirilir. Bu sayede öğrenciler, kültürlerarası anlayış ve iş birliği geliştirme bilinci kazanır; bu da uyumlu ve bütünleşmiş bir toplumun oluşması ve gelişmesi için sağlam bir temel sunar.

ÖĞRENCİ BAŞARILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğrencilerin beklenen değerlendirme standartlarına ulaşmalarını sağlamak için öğretmen, öğretim ve öğrenme sırasında öğrencilerin faaliyetlerini sürekli olarak izler ve her öğrencinin ilerlemesi hakkında bilgi toplar. Etkinliklere katılım için, öğrenciler etkinlik/görev uygulamasındaki başarı düzeyini belirten ve iyileştirme için rehberlik sağlayan geri bildirim alırlar (biçimlendirici değerlendirme). Bu amaçla öğretmen şunları izler ve değerlendirir:

- Öğretmen veya sınıf arkadaşları tarafından sorulan sorulara sözlü yanıtlar;
- Vokal yorumlama ve enstrüman çalma uygulamasında katılım ve başarı (solo, grup veya kolektif müzik yapımında performans tekniğinin ve müzik teorisi bilgisinin doğru uygulanması);
- Duyulan müziği anlama, yaratıcı müziksel ifade ve yarışmalar ve müzik performansları için faaliyetlere katılım ve başarı;
- Öğrencinin gözlemler yaptığı, veri topladığı, sonuçları sunduğu (tablolar, diyagramlar ile) ve bunları sunduğu araştırma faaliyetleri;
- Çalışmalar (resimler, sunumlar, şemalar, projeler, ses ve görüntü kayıtları, müzik notaları, vb.);
- Yürütülen araştırmalardan elde edilen verilerle yazılı raporlar ve

- Öğretimin bir parçası olan sınavların (kısa testler) cevapları.

Her bir konunun öğrenimini tamamladıktan sonra, öğrenci elde edilen değerlendirme standartları için sayısal bir toplamsal not alır. Toplamsal not, çeşitli biçimlendirici değerlendirme teknikleriyle belirlenen ilerleme notuyla birlikte bir bilgi testinde elde edilen sonucun bir kombinasyonu olarak gerçekleştirilir. Öğrenci, okul yılı boyunca ve sonunda sayısal notlar alır.

Müfredatın uygulanmaya başlaması	2025/2026 eğitim yılı
Kurum/Program Sağlayıcı	Eğitim Geliştirme Bürosu
Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Resmî Gazetesi'nde yayımlanan Ortaöğretim Kanunu'nun 22. maddesinin 1. fıkrası ("Resmî Gazete" sayı: 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07, 81/08, 92/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 42/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14, 116/14, 135/14, 10/15, 98/15, 145/15, 30/16, 127/16, 67/17 ve 64/2018; Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Resmî Gazetesi sayı: 229/2020) uyarınca, Eğitim ve Bilim Bakanı tarafından Lise 1. sınıf Müzik Sanatı dersi öğretim programı kabul edilmiştir.	no. _____ _____ yılı Eğitim ve Bilim Bakanı Prof.Dr. Vesna Yanevska _____